

P8_TA(2018)0068

Rola regionów i miast UE we wdrażaniu porozumienia paryskiego z konferencji COP21 w sprawie zmian klimatu

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie roli regionów i miast UE we wdrażaniu porozumienia paryskiego z konferencji COP21 w sprawie zmian klimatu (2017/2006(INI))

(2019/C 162/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Ramową konwencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) oraz załączony do niej protokół z Kioto,
- uwzględniając porozumienie paryskie, decyzję 1/CP.21, 21. konferencję stron (COP 21) konwencji UNFCCC oraz 11. konferencję stron służącą jako spotkanie stron protokołu z Kioto (CMP 11), które odbyły się w Paryżu (Francja) w dniach 30 listopada–11 grudnia 2015 r.,
- uwzględniając art. 7 ust. 2 i art. 11 ust. 2 porozumienia paryskiego, w których uznaje się wymiar lokalny, niższy niż krajowy i regionalny zmiany klimatu i działań w dziedzinie klimatu,
- uwzględniając swoje stanowisko z dnia 4 października 2016 r. w sprawie projektu decyzji Rady w sprawie zawarcia, w imieniu Unii Europejskiej, porozumienia paryskiego przyjętego w ramach Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 października 2016 r. w sprawie wdrożenia porozumienia paryskiego oraz konferencji ONZ w sprawie zmiany klimatu w Marrakeszu (Maroko, COP 22) ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 października 2017 r. w sprawie konferencji klimatycznej ONZ w 2017 r. (COP 23) w Bonn (Niemcy) ⁽³⁾,
- uwzględniając nowe cele zrównoważonego rozwoju ONZ, w szczególności cel 11: „uczynić miasta i osiedla ludzkie bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu”,
- uwzględniając postanowienia paktu amsterdamskiego ustanawiającego agendę miejską UE,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 września 2015 r. w sprawie miejskiego wymiaru polityki UE ⁽⁴⁾,
- uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska nr 12/2016 „Urban adaptation to climate change in Europe 2016”[Adaptacja do zmiany klimatu w miastach w Europie 2016] oraz sprawozdanie nr 1/2017 „Climate change, impacts and vulnerability in Europe 2016”[Zmiana klimatu: skutki i zagrożenia w Europie 2016],
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 2 marca 2016 r. „Po konferencji w Paryżu: ocena skutków porozumienia klimatycznego z Paryża”(COM(2016)01110),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 16 kwietnia 2013 r. „Strategia UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu”(COM(2013)0216),
- uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Regionów z dnia 8 lutego 2017 r. „W kierunku nowej strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu – zintegrowane podejście” ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0363.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0383.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0380.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 124.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 207 z 30.6.2017, s. 51.

- uwzględniając komunikat Komisji Europejskiej z dnia 18 lipca 2014 r. „Miejski wymiar polityki UE – kluczowe elementy agendy miejskiej UE”(COM(2014)0490),
 - uwzględniając art. 8 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. ⁽⁶⁾), który stanowi, że „cele EFSI są osiągnięte w sposób zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju”,
 - uwzględniając umowy partnerstwa i programy na mocy rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, które zgodnie z art. 8 tego rozporządzenia wspierają „efektywne gospodarowanie zasobami, dostosowanie do zmiany klimatu i łagodzenie jej skutków”,
 - uwzględniając szczegółowe cele tematyczne wspierane przez każdy z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, w tym rozwój technologiczny i innowacje, transformację w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, przystosowanie się do zmiany klimatu i promowanie efektywnego gospodarowania zasobami,
 - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 marca 2010 r. „Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”(COM(2010)2020),
 - uwzględniając piąte sprawozdanie z oceny Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A8-0045/2018),
- A. mając na uwadze, że nasilenie się ekstremalnych zjawisk pogodowych jest bezpośrednią konsekwencją zmiany klimatu wywołanej przez działalność człowieka i będzie nadal negatywnie wpływać na wiele części Europy z coraz większą częstotliwością, zwiększając podatność na zagrożenia występujących tam zamieszkałych ekosystemów; mając na uwadze, że według scenariuszy Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu temperatura na naszej planecie może wzrosnąć o 0,9–5,8 °C do 2100 r.;
- B. mając na uwadze, że 7. program działań w zakresie środowiska (EAP), który będzie wytyczną europejskiej polityki w zakresie środowiska do 2020 r., wskazuje poprawę zrównoważoności miast w Unii jako cel priorytetowy, wraz z trzema kluczowymi celami horyzontalnymi dotyczącymi ochrony, zachowania i poprawy kapitału naturalnego Unii, przekształcenia Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną oraz ochrony obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem problemami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
- C. mając na uwadze, że zmiana klimatu może pogłębić zmiany w społeczeństwie, jeżeli nie zostaną podjęte dalsze działania; mając na uwadze, że uwzględnić należy znaczne przepływy migracyjne przewidywane w wyniku globalnych zmian klimatu i wynikające ze skutków migracji ludności, które postawią nowe wyzwania przed infrastrukturą miast;
- D. mając na uwadze, że – zgodnie z kluczowymi wnioskami zawartymi w sprawozdaniu EEA nr 12/2006 – zmiana klimatu już obecnie wywiera negatywny wpływ na UE w postaci ekstremalnych zdarzeń pogodowych i stopniowych skutków w perspektywie długoterminowej, takich jak huragany, burze, pustynnienie, susze, erozja ziemi i nabrzeży, ulewne deszcze, fale upałów, powodzie, podnoszenie się poziomu mórz, problemy z zaopatrzeniem w wodę, pożary lasów i rozprzestrzenianie się chorób tropikalnych;
- E. mając na uwadze, że w wyniku zmiany klimatu występuje zwiększone ryzyko zanikania niektórych gatunków roślin i zwierząt oraz zapadalności na choroby zakaźne wywoływane przez czynniki klimatyczne; mając na uwadze, że obszary, takie jak regiony najbardziej oddalone i inne regiony UE, które mogą znajdować się w trudnej sytuacji topograficznej, bardziej dotkliwie doświadczają skutków zmiany klimatu;

⁽⁶⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320.

- F. mając również na uwadze, że niedawne badania wskazują, iż różne obserwowane zmiany w środowisku naturalnym i społeczeństwie, takie jak zmiany składu gatunkowego lasów, osiedlanie się inwazyjnych gatunków obcych i pojawianie się ognisk chorób, zostały spowodowane lub nasilone przez globalną zmianę klimatu i sprawiły, że ludzie, przyroda i ekosystemy, które zamieszkują, stały się bardziej narażone, o ile nie zostaną podjęte konkretne środki; mając na uwadze, że zintegrowane wsparcie unijne w celu zwiększenia solidarności i wymiany najlepszych praktyk między państwami członkowskimi pomogłoby w zagwarantowaniu, że regiony najbardziej dotknięte zmianą klimatu będą zdolne do podjęcia koniecznych środków służących przystosowaniu się do zmiany klimatu;
- G. mając na uwadze, że zmiana klimatu uwydatnia różnice społeczne, które już i tak narastały w UE w ciągu ostatniej dekady, pogarszając sytuację najbardziej podatnych na zagrożenia grup społecznych dysponujących mniejszymi zasobami pozwalającymi stawić czoła skutkom zmiany klimatu; mając na uwadze, że podatność ludności na skutki zmiany klimatu zależy w znacznym stopniu od jej zdolności do uzyskania dostępu do podstawowych zasobów oraz że organy administracji publicznej powinni gwarantować dostęp do tych podstawowych zasobów;
- H. mając na uwadze, że prawie 72,5 % obywateli Unii, czyli około 359 milionów osób, mieszka w miastach; mając ponadto na uwadze, że udział UE w emisjach na świecie wynosi 9 %, a obszary miejskie zużywają od 60 % do 80 % energii produkowanej na świecie i są odpowiedzialne za mniej więcej ten sam procent emisji CO₂;
- I. mając na uwadze, że dokonywane wybory urbanistyczne będą miały wpływ na odporność miast wobec zmiany klimatu; mając na uwadze, że miasta, przedsiębiorstwa i inne podmioty niepaństwowe mają potencjał w zakresie łagodzenia zmiany klimatu w zakresie od 2,5 do 4 mld ton CO₂ do 2020 r.; mając na uwadze, że regiony i miasta są zdolne zmniejszyć globalny poziom emisji o 5 %, co pozwoli osiągnąć cel określony w porozumieniu paryskim, oraz że mają potencjał do znaczącego zmniejszenia globalnego poziomu emisji;
- J. mając na uwadze, że cel zrównoważonego rozwoju nr 11 („Zadbanie o to, by miasta i osady ludzkie sprzyjały włączeniu społecznemu, były bezpieczne, odporne i zrównoważone”) zakłada znaczne zwiększenie do 2020 r. liczby miast i osad ludzkich, które przyjęły i wdrożyły zintegrowane strategie polityczne i plany działania w zakresie włączenia społecznego, niedoboru zasobów naturalnych, łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowania się do nich oraz odporności na katastrofy naturalne, a także opracowanie i wdrożenie kompleksowego zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych na wszystkich szczeblach zgodnie z ramami z Sendai dotyczącymi ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030;
- K. mając na uwadze, że organy samorządowe należą do największych beneficjentów środków europejskich;
- L. mając na uwadze, że art. 7 ust. 2 porozumienia paryskiego stanowi, że „adaptacja stanowi globalne wyzwanie, przed którym stoją wszyscy, mające wymiar lokalny, niższy niż krajowy, krajowy, regionalny i międzynarodowy”; mając na uwadze, że działania podejmowane przez organy lokalne i podmioty niepaństwowe mają kluczowe znaczenie dla umożliwienia rządów wypełnienia ich zobowiązań w ramach globalnych działań w dziedzinie klimatu;
- M. mając na uwadze, że w strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu (COM(2013)0216) oraz w odpowiednich przepisach UE dotyczących europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych wskazano główne cele i związane z nimi działania polityczne, szczególnie dzięki wprowadzeniu mechanizmów takich jak warunki wstępne i cele tematyczne odnoszące się do klimatu w ramach polityki spójności na lata 2014–2020 – takie jak cel tematyczny 4: „Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach”; cel tematyczny 5: „Promowanie dostosowania do zmian klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem” oraz cel tematyczny 6: „Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów”, które zwiększyły i lepiej ukierunkowały finansowanie działań w dziedzinie klimatu w ramach niektórych europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych;
- N. mając na uwadze, że regiony i miasta wykazały zaangażowanie w proces UNFCCC dzięki wniesieniu wkładu w plan działania Lima–Paryż i inicjatywy w ramach platformy podmiotów niepaństwowych działających na rzecz klimatu (NAZCA);

Ramy ogólne

1. wyraża zadowolenie z roli odegranej przez Unię Europejską w porozumieniu paryskim/COP 21 oraz docenia jej rolę światowego lidera w dziedzinie przeciwdziałania zmianie klimatu; podkreśla, że Europa wyznacza sobie jeden z najbardziej ambitnych na świecie celów w dziedzinie przeciwdziałania zmianie klimatu; wzywa do pilnego uznania łagodzenia zmiany klimatu za ważny priorytet polityk spójności UE, aby wypełnić i zachować zobowiązania na mocy porozumienia paryskiego / COP 21 dzięki propagowaniu innowacyjności w dziedzinie czystej energii, gospodarki o obiegu zamkniętym, energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej, bez szkody dla koniecznych działań przystosowawczych, przy czym należy utrzymać podstawową rolę i cele polityki spójności zgodnie z art. 174 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE);

2. popiera podejście do walki ze zmianą klimatu określone w celach zrównoważonego rozwoju (ONZ) i pakcie amsterdamskim (agenda miejska UE); podkreśla, że Europa musi stać się prawdziwym światowym liderem w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych, zgodnie z obietnicą złożoną przez Komisję, i przypomina, że agenda miejska UE przyczynia się do realizowania agendy ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 w związku z celem dotyczącym bezpiecznych i odpornych miast sprzyjających włączeniu społecznemu; uwzględnia w tym kontekście różnice między europejskimi władzami lokalnymi i ich różny potencjał; apeluje o elastyczne, dostosowane do potrzeb podejście do wdrażania agendy miejskiej, przewidujące zachęty i wytyczne w celu pełnego wykorzystania potencjału miast;
3. przypomina, że w swojej rezolucji z dnia 14 października 2015 r. w sprawie nowego międzynarodowego porozumienia w sprawie klimatu, które ma zostać zawarte w Paryżu ⁽⁷⁾, wezwał państwa członkowskie do rozważenia dodatkowych zobowiązań w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych; podkreśla potrzebę maksymalnej przejrzystości i kontroli procesu COP 21;
4. zachęca Komisję i państwa członkowskie do realizowania ambitnych celów w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej zgodnie z istniejącym prawodawstwem UE dotyczącym działań w dziedzinie klimatu oraz zgodnie z apelem Komitetu Regionów zawartym w jego opinii z dnia 9 lutego 2017 r. w sprawie kierunku nowej strategii UE w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu – zintegrowane podejście;
5. wyraża ubolewanie z powodu nieodpowiedzialnych strategii zagrażających środowisku, takich jak niektóre rodzaje działalności gospodarczej oraz konkretne sektory przemysłu generujące wysokie poziomy zanieczyszczenia, oraz podkreśla odpowiedzialność wszystkich grup społecznych za przyczynianie się do działań koniecznych do odwrócenia tendencji stanowiącej zagrożenie dla życia na Ziemi; podkreśla fakt, że brakuje informacji na temat działań podejmowanych przez niektóre sektory przemysłu w celu zwalczania skutków zanieczyszczenia oraz na temat identyfikowania rozwiązań powodujących mniejsze zanieczyszczenie; wyraża jednak ubolewanie, że niektóre środowiska opiniotwórcze w dziedzinie nauki, mediów i polityki wciąż negują dowody na zmianę klimatu;
6. ubolewa, że Stany Zjednoczone zamierzają wycofać się z porozumienia paryskiego i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że duża liczba organów niebędących organami federalnymi, w szczególności stanów i miast USA, potwierdziła swoje zaangażowanie w osiągnięcie celów porozumienia paryskiego; zachęca organy lokalne i regionalne w Stanach Zjednoczonych, które chcą zaangażować się w przeciwdziałanie zmianie klimatu, aby współpracowały i nawiązywały partnerstwa z innymi publicznymi i prywatnymi partnerami w ramach swoich projektów oraz dzieliły się najlepszymi praktykami w tym zakresie; wzywa do wdrożenia nowego zarządzania, które mogłoby zapewnić środki na działania w zakresie klimatu, oraz do lepszej integracji regionów i miast oraz ich organów przedstawicielskich;
7. podkreśla, że miasta mają do odegrania decydującą rolę w walce ze zmianą klimatu, przy skoordynowanej współzależności z władzami krajowymi i z otaczającymi je regionami; zachęca do dalszego zaangażowania we współpracę między liderami regionalnymi i rządami krajowymi na szczeblu międzynarodowym za pośrednictwem platform takich jak Friends of Cities; uważa, że w szczególnym przypadku zintegrowanego zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich władze lokalne powinny być uprawnione nie tylko do wyboru projektów, lecz także do przygotowania, opracowywania i wdrażania lokalnych planów rozwoju; podkreśla możliwe pozytywne aspekty wzrostu i tworzenia zielonych miejsc pracy;
8. odnotowuje, że organy lokalne są odpowiedzialne za wdrożenie większości środków łagodzenia i przystosowywania się do zmiany klimatu oraz większej części ustawodawstwa UE w tej dziedzinie; podkreśla potrzebę podjęcia działań w zakresie urbanistyki, mobilności, transportu publicznego i infrastruktury, charakterystyki energetycznej budynków, kampanii edukacyjnych, inteligentnych sieci oraz dotacji regionalnych w celu wdrożenia porozumienia paryskiego;
9. odnotowuje, że burmistrzowie i prezydenci miast ponoszą przed swoimi wyborcami bezpośrednią odpowiedzialność za swoje działania oraz mogą działać szybciej, skuteczniej i często w sposób przynoszący natychmiastowe skutki o większym wpływie;
10. wzywa rządy krajowe do pomagania miastom i regionom w wypełnianiu zobowiązań międzynarodowych w zakresie wspierania inicjatyw dotyczących klimatu i energii na szczeblu lokalnym i regionalnym;
11. przypomina, że zmiana klimatu dokonuje się w powiązaniu z czynnikami społecznymi i gospodarczymi, w związku z czym potrzebna jest zintegrowana wizja, która z kolei będzie bardziej funkcjonalna na szczeblu lokalnym i regionalnym;

(7) Dz.U. C 349 z 17.10.2017, s. 67.

12. ostrzega przed kosztami społecznymi i skutkami gospodarczymi emisji gazów cieplarnianych uderzającymi obecnie w infrastrukturę miejską, systemy publicznej opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, które – w niektórych okresach i w niektórych miastach i regionach – są nadmiernie obciążone i znajdują się niepewnej sytuacji gospodarczej; zauważa, że systemy te będą zatem coraz bardziej obciążone i musiały sprostać konieczności zaspokajania rosnących i coraz bardziej złożonych potrzeb; z zadowoleniem przyjmuje potencjalne korzyści gospodarcze dla miast, które prowadzą inwestycje i są pionierami w zakresie infrastruktury niskoemisyjnej, w tym niższych kosztów energii elektrycznej, konserwacji i opieki zdrowotnej dzięki zmniejszeniu zanieczyszczeń;

13. przyznaje, że łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej to długotrwałe procesy wykraczające zarówno poza cykle wyborcze, jak i zasięg decyzji podejmowanych na szczeblu lokalnym i regionalnym, oraz zachęca do postrzegania łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej jako źródła możliwości w odniesieniu do innych wyzwań, takich jak zatrudnienie, poprawa stanu zdrowia i jakości życia oraz poprawa usług publicznych; zauważa, że porozumienie paryskie przewiduje aktywne zaangażowanie zainteresowanych podmiotów niebędących stronami w ramach procesów analizy technicznej dotyczącej łagodzenia i przystosowywania się;

14. uznaje kluczową rolę regionów, miast i miejscowości w promowaniu odpowiedzialności za transformację sektora energetycznego oraz oddolnego popierania celów związanych z klimatem i energią; zauważa, że regiony i obszary miejskie najlepiej nadają się do testowania i wdrażania zintegrowanych rozwiązań energetycznych w ramach bezpośredniej współpracy z obywatelami; podkreśla potrzebę stymulacji transformacji sektora energetycznego i lokalnych inwestycji w łagodzenie zmiany klimatu i środki dostosowawcze; podkreśla, że innowacje w dziedzinie czystej energii i małych projektów w zakresie energii ze źródeł odnawialnych powinny odgrywać kluczową rolę w osiągnięciu celów porozumienia paryskiego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do ułatwiania dostępu do zasobów finansowych, które uwzględniają specjalne cechy i długoterminową wartość lokalnych wspólnot energetycznych dla rynku energii, środowiska naturalnego i społeczeństwa, oraz do promowania roli indywidualnych prosumentów w związku z odnawialnymi źródłami energii, aby zapewnić większą samowystarczalność i prosumpcję energii; wzywa miasta i regiony do przejścia inicjatywy w zakresie promowania efektywności energetycznej i wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń atmosferycznych;

15. podkreśla potrzebę wdrożenia przez regiony dyrektywy 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków oraz dyrektywy 2012/27/UE sprawie efektywności energetycznej i wzywa do skoncentrowania lub zwiększenia funduszy strukturalnych w celu wspierania modernizacji energetycznej budynków publicznych lub samowystarczального zasilania budynków samorządowych w energię ze źródeł odnawialnych; wzywa również do wspierania spółdzielczych projektów z zakresu energetyki obywatelskiej w ramach funduszy strukturalnych i dzięki usunięciu barier biurokratycznych na szczeblu krajowym i regionalnym;

16. zauważa, że zgodnie z najnowszymi danymi statystycznymi udział UE w światowych emisjach gazów cieplarnianych wynosi około 10% i dlatego bez działań podejmowanych w skali światowej nie można odwrócić negatywnych zmian klimatycznych; zauważa jednak, że UE mogłaby odgrywać wiodącą rolę w tym obszarze, w szczególności dzięki promowaniu rozwiązań i technologii w zakresie czystej energii;

17. przypomina, że agenda miejska UE promuje nową metodę pracy, w ramach której w pełni wykorzystuje się potencjał miast, aby reagować na ogólnoswiatowe wyzwania wynikające ze zmiany klimatu, co wiąże się ze zwróceniem szczególnej uwagi na lepsze stanowienie prawa, dostęp do finansowania i wymianę wiedzy;

UE i polityka spójności

18. uważa, że w przyszłych wieloletnich ramach finansowych (WRF) należy, w stosownych przypadkach, zwiększyć poziom ambicji dotyczących osiągania celów w zakresie klimatu, oraz że należy ponadto zwiększyć udział wydatków przeznaczanych na ten cel;

19. przypomina o zobowiązaniu dotyczącym przeznaczenia co najmniej 20 % budżetu UE na lata 2014–2020 (około 212 mld EUR) na działania w dziedzinie klimatu; zwraca się do Komisji i państw członkowskich, aby należycie uwzględniły sprawozdanie specjalne nr 31 Europejskiego Trybunału Obrachunkowego z 2016 r., w którym ostrzega się, iż istnieje poważne ryzyko, że cel 20 % nie zostanie osiągnięty, jeżeli nie podejmie się dodatkowych działań, oraz wzywa Komisję, by informowała Parlament o postępie prac w tym ważnym obszarze; podkreśla, że w Europejskim Funduszu Społecznym, jak również w strategiach politycznych dotyczących rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i rybołówstwa nie nastąpiło znaczące przejście w kierunku działań związanych z klimatem i nie wykorzystano w pełni wszystkich potencjalnych możliwości finansowania działań związanych z klimatem;

20. podkreśla zasadniczą rolę polityki spójności w podejmowaniu wyzwań związanych ze zmianą klimatu w skali regionalnej i lokalnej; przypomina o konieczności zwiększenia budżetu polityki spójności na okres po 2020 r.; podkreśla, że w ramach polityki spójności należy zwrócić szczególną uwagę na inwestycje na obszarach miejskich ukierunkowane na poprawę jakości powietrza, gospodarkę o obiegu zamkniętym, przystosowanie się do zmiany klimatu, rozwiązania dotyczące budowy zielonej infrastruktury oraz transformację energetyki i transformację cyfrową;

21. wspiera utworzenie narzędzia analizy kosztów i korzyści, aby umożliwić lokalnym rządów zrozumienie wpływu projektów pod względem redukcji emisji dwutlenku węgla oraz pełne wykorzystywanie możliwości finansowania dostępnych na szczeblu UE;
22. uważa, że w ramach polityki spójności należy uwzględnić zróżnicowane podejścia oparte zarówno na łagodzeniu zmiany klimatu, jak i przystosowywaniu się do niej, lecz przy odpowiednim rozróżnieniu ich i z uwzględnieniem koniecznej koordynacji między nimi oraz przy wprowadzeniu jasnych mechanizmów finansowania, aby stymulować politykę i działania w każdym obszarze oraz zapewniać zachęty w tym zakresie; jest zdania, że można wdrożyć te mechanizmy za pośrednictwem jasnych i wymiernych planów inwestycyjnych opracowywanych z udziałem miast i regionów (w tym władz publicznych, przedstawicieli przemysłu, zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego) oraz że udział ten powinien dotyczyć także etapów wdrażania i oceny;
23. odnotowuje, że jedynie piętnaście państw członkowskich przyjęło plan działania i strategię w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu, przy czym plany te zawierają niewiele konkretnych rozwiązań do zastosowania w terenie; uważa, że przyszłe planowanie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych powinno być lepiej zintegrowane z krajowymi planami w zakresie energii i klimatu na 2030 r.; podkreśla, że w przyszłych wieloletnich ramach finansowych zapewnić uwzględnienie celów związanych z klimatem w jeszcze większym stopniu, na przykład przez bliższe powiązanie inwestycji w obszarze polityki spójności z ogólnymi planami państw członkowskich dotyczącymi osiągnięcia celu na 2030 r.; wskazuje, że umowy o partnerstwie należy oceniać, mając na uwadze cele klimatyczne UE, a programy operacyjne powinny zachować ścisłe powiązanie ze strategiami i planami przystosowania się poszczególnych państw członkowskich w celu zapewnienia koordynacji i spójności na wszystkich szczeblach planowania i zarządzania, w szczególności w przypadkach, gdy fundusze unijne stanowią znaczną część dostępnych środków publicznych; zauważa, że w wyniku tego przy ocenie programów operacyjnych należy uwzględnić skuteczność ich wkładu w ograniczanie emisji gazów cieplarnianych przy jednoczesnym dążeniu do opracowania wspólnej metodologii nadzoru i procesu monitorowania w celu uniknięcia pseudoekologicznego marketingu;
24. nalega, aby inwestycje w politykę spójności były spójne ze skuteczną polityką w zakresie klimatu dla zagwarantowania zrównoważonego rozwoju środowiskowego;
25. podkreśla, że polityka innowacyjności i wymiar urbanistyczny są odpowiednią przestrzenią dla tworzenia synergii między celami klimatycznymi a szerszymi celami ekonomicznymi w zakresie polityki spójności; wzywa wobec tego do opracowania szczegółowych przepisów mających na celu zrównoważony rozwój urbanistyczny i innowacje urbanistyczne przez znaczące wzmocnienie finansowania w tych dziedzinach w ramach polityki spójności na okres po roku 2020;
26. apeluje do różnych partnerstw zajmujących się kwestiami związanymi z łagodzeniem zmiany klimatu w ramach agendy miejskiej UE, aby szybko przyjęły i zaprezentowały swoje plany działań; wzywa ponadto Komisję do uwzględnienia zawartych w tych planach propozycji, szczególnie w odniesieniu do lepszego stanowienia prawa, finansowania i wiedzy w przyszłych wnioskach ustawodawczych;
27. podkreśla, że do osiągnięcia długoterminowych celów porozumienia paryskiego potrzebna jest większa spójność w odniesieniu do inwestycji i długoterminowej strategii dekarbonizacji dla regionów / państw członkowskich / całego rynku UE, oraz wzywa do opracowania środków ułatwiających dostęp do finansowania, które umożliwią zdobywanie środków mniejszym miastom i regionom; podkreśla ponadto, że priorytetowe finansowanie powinno zostać udostępnione regionom zależnym od emisji dwutlenku węgla, aby umożliwić płynne przechodzenie na gospodarkę niskoemisyjną, oraz że priorytetowe znaczenie należy nadać przejściu do alternatywnych form zatrudnienia dla pracowników wysokoemisyjnych sektorów przemysłu; wzywa Komisję do zaproponowania, by w ramach polityki spójności po 2020 r. osiągnięcie ograniczenia emisji (oraz inne działania, takie jak prace lub działania rekultywacyjne mające na celu odnowę lub odkażenie terenów poprzemysłowych) było ważnym elementem w ocenie realizacji programów operacyjnych;
28. podkreśla znaczenie wykorzystywania dodatkowych instrumentów i polityk finansowych, takich jak Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych, instrument „Łącząc Europę” i „Horyzont 2020”, aby finansować projekty, które pomogą łagodzić zmianę klimatu lub przystosować się do niej;
29. podkreśla, że dotacje dla regionów i miast powinny nadal stanowić podstawowe narzędzie finansowania wspólnotowego w ramach polityki spójności, a w szczególności w ramach działań na rzecz klimatu; podkreśla jednak, że pomimo większej spójności i precyzji wskaźników wpływu i rezultatu dotyczących klimatu wskaźniki rezultatu nie są wystarczające, aby ustanowić poziom wkładu polityki spójności umożliwiający osiągnięcie ogólnych celów UE w dziedzinie klimatu, oraz uważa, że konieczne jest usprawnienie systemu nadzoru i monitorowania wydatków w dziedzinie klimatu w celu dopilnowania, by w wydatkach UE zapewnić konkretny, wymierny wkład na rzecz osiągnięcia celów UE; wzywa do stworzenia mapy drogowej celem monitorowania lokalnych i regionalnych działań w dziedzinie klimatu oraz wzywa Komisję do oceny odsetka środków, jakie państwa członkowskie przeznaczają na szczeblu lokalnym na ograniczanie emisji gazów cieplarnianych oraz przystosowywanie danego obszaru do zmiany klimatu;

30. uznaje rolę instrumentów zintegrowanego rozwoju terytorialnego, takich jak zintegrowane inwestycje terytorialne i rozwój lokalny kierowany przez społeczność, z których mogą korzystać miasta, jako dodatkowych narzędzi w finansowaniu strategii dotyczących zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich lub obszarów funkcjonalnych; wzywa do wdrożenia zintegrowanych podejść lokalnych i strategii w celu zapewnienia skuteczniejszego wykorzystywania zasobów, budowania odporności na skutki zmiany klimatu i przystosowywania się do nich w obszarach, w których proces ten jest najbardziej intensywny;

31. dostrzega, że miasta UE są siedzibą zdecydowanej większości europejskich ośrodków badawczo-rozwojowych zajmujących się kwestiami zmiany klimatu; wzywa Komisję do zwiększenia wsparcia dla miast i regionów w dziedzinach szkolenia i zwiększania świadomości, wytycznych finansowych, dostarczania wiedzy, działań komunikacyjnych, badań i rozwoju, edukacji i ochrony klimatu oraz doradztwa zarówno w zakresie łagodzenia zmiany klimatu, jak i przystosowania się do niej, w szczególności przez wzmocnienie istniejących instrumentów, takich jak platforma URBIS, URBACT i innowacyjne działania miejskie; wzywa Komisję do zapewnienia, by branża ta korzystała w pełni z globalnej współpracy badawczej oraz do wzmocnienia tych instrumentów, aby pomóc lokalnym rządcom realizować dostosowane do założonych celów projekty oraz uzyskać dostęp do opcji finansowania w celu testowania innowacyjnych rozwiązań w strategiach rozwoju obszarów miejskich; apeluje, aby organy szczebla niższego niż krajowy spoza UE mogły dobrowolnie uczestniczyć w europejskich inicjatywach naukowych, badawczych i technologicznych, takich jak „Horyzont 2020”, zarówno formalnie, jak i nieformalnie, by osiągać wspólne cele; uważa, że organom lokalnym należy bezpośrednio udostępnić mechanizmy finansowe, takie jak globalne fundusze klimatyczne; uważa, że synergie między polityką spójności a polityką badań i innowacyjności powinny zostać wzmocnione, aby zapewnić szybkie wdrażanie nowych technologii niskoemisyjnych;

32. apeluje do Komisji, aby w ramach programu „Horyzont 2020” poświęcono większą uwagę projektom innowacyjnym i badawczym w dziedzinie gospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonych miast oraz aby zwiększono środki finansowe przeznaczane na ten cel; zachęca państwa członkowskie – przy wsparciu Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – do zwiększenia zdolności administracyjnych regionów i miast, aby mogły one w pełni wykorzystać możliwości finansowania publicznego i prywatnego dostępne na poziomie UE;

33. wzywa właściwe organy administracji do rozwiązania problemu odpadów w celu urzeczywistnienia gospodarki o obiegu zamkniętym oraz do promowania alternatywnych wobec spalania technik usuwania odpadów, które nie mogą być przeznaczone do ponownego wykorzystania lub recyklingu;

34. uważa, że w przyszłym okresie programowania należy włączyć problem zmiany klimatu w zakres programowania współpracy terytorialnej; podkreśla ważną rolę współpracy terytorialnej, współpracy transgranicznej i strategii makroregionalnych w działaniach regionów i miast, zarówno w granicach terytorium UE, jak i poza nimi, oraz przypomina o konieczności wzmocnienia tego instrumentu pod względem politycznym i finansowym w odniesieniu do zarówno łagodzenia zmiany klimatu, jak i przystosowania się do niej; podkreśla, że ramy wdrażania wspólnych działań i wymiany doświadczeń z zakresu polityki między podmiotami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi z różnych państw członkowskich, takie jak INTERREG, są szczególnie odpowiednie na potrzeby przeciwdziałania zmianie klimatu oraz prowadzenia właściwych działań mających na celu łagodzenie jej skutków; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście fakt, że 7 z 15 ponadnarodowych programów INTERREG w Europie finansuje strategie, działania pilotażowe, szkolenia i narzędzia, aby pomagać miastom budować zdolności w zakresie obniżania emisji dwutlenku węgla i łagodzenia zmiany klimatu w dążeniu do osiągnięcia celów UE;

Miasta i regiony

35. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy takie jak Globalne Porozumienie Burmistrzów na rzecz Klimatu i Energii oraz rolę odgrywaną przez liczne miasta i regiony w przeciwdziałaniu zmianie klimatu i ochronie środowiska; wzywa miasta i regiony, by współpracowały oraz by pilnie i w szerszym zakresie włączyły walkę ze zmianą klimatu do swoich programów instytucjonalnych; zaleca, aby władze miejskie wdrażały i regularnie aktualizowały długoterminowe inteligentne strategie urbanistyczne oraz by stosowały innowacyjne podejścia, takie jak inicjatywa „inteligentne miasta”; podkreśla potrzebę zrównoważonych i efektywnych energetycznie projektów mieszkaniowych oraz inteligentnych budynków prowadzących do oszczędności energii, inwestycji w energię ze źródeł odnawialnych, przyjaznego dla środowiska transportu publicznego, dalszego wsparcia dla projektów sprzyjających niskoemisyjnym miastom i regionom oraz dla sojuszy miast oraz władz lokalnych i regionalnych we współpracy na rzecz zwalczania globalnego ocieplenia;

36. odnotowuje znaczenie wdrożenia ram sprawozdawczych na podstawie obiektywnych parametrów i sprawdzonych metod oraz monitorowania działań w dziedzinie klimatu podejmowanych przez miasta i regiony oraz wymiany danych na temat zobowiązań związanych z klimatem, a także zwiększania przejrzystości wśród zaangażowanych podmiotów, aby osiągnąć cele dotyczące klimatu;

37. przypomina, że sektor transportu odpowiada także zarówno za emisje gazów cieplarnianych, jak i niebezpiecznych dla zdrowia zanieczyszczeń atmosferycznych, których stężenie w powietrzu w miastach reguluje dyrektywa (UE) 2016/2284 w sprawie redukcji krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych; uważa, że regiony i miasta mają ogromny potencjał w zakresie ograniczania emisji gazów cieplarnianych w transporcie oraz podkreśla konieczność finansowania inicjatyw zwiększających lokalną i regionalną mobilność niskoemisyjną; podkreśla jak ważne jest, aby miasta odgrywały wiodącą rolę w promowaniu elektryfikacji transportu publicznego i prywatnego, oraz wzywa do propagowania kilku modelowych regionów do zbadania inteligentnego i połączonego w sieć systemu transportu między miastem a wsią;

38. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy miast, takie jak inteligentne miasta i inteligentne sieci, które mają na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie zasobooszczędności; podkreśla, że regiony muszą zintensyfikować działania na rzecz usprawnienia rozwiązań ekologicznych przez sprzyjanie transformacji energetyki i transformacji cyfrowej oraz że rozwiązania takie jak inteligentne sieci mają potencjał w zakresie dostarczania energii do mieszkań i budynków w bardziej wydajny sposób; uznaje, że współpraca między przedsiębiorstwami i miastami pomaga tworzyć rozwiązania innowacyjne i integracyjne, oraz wzywa do propagowania ich; podkreśla potrzebę zwiększenia inwestycji w inne trwałe rozwiązania, takie jak zielona infrastruktura, a w szczególności w zwiększanie zadrzewionej powierzchni w miastach; przypomina, że konieczne jest nie tylko obniżenie emisji, ale także zwiększenie zdolności pochłaniania CO₂ przez glebę, oraz wzywa do większej ochrony istniejących i nowo powstałych lasów na obszarach miejskich w regionach UE;

39. podkreśla, że wytwarzana lokalnie żywność sezonowa może zmniejszyć emisję gazów cieplarnianych powodowaną przez transport, a tym samym zmniejszyć ogólny ślad węglowy żywności; wzywa Komisję do współpracy z sektorem produkcji żywności w celu zwiększenia zrównoważonej lokalnej i regionalnej produkcji żywności oraz z zadowoleniem przyjmuje dobrowolne działania („etykietowanie z wykorzystaniem systemu sygnalizacji świetlnej”) dla zapewnienia widoczności stopnia obciążenia klimatu i śladu węglowego w przypadku wytwarzania żywności i innych produktów; wzywa do wprowadzenia jednakowych w całej UE wskaźników umożliwiających dobrowolne lecz porównywalne etykietowanie oraz wzywa organy administracji lokalnej do prowadzenia kampanii informacyjnych w celu podnoszenia świadomości w zakresie śladu węglowego żywności;

40. zaznacza, że środki łagodzenia zmiany klimatu należy planować w oparciu o sprawiedliwy podział wysiłków i korzyści między różnymi podmiotami, a środki przystosowania się do zmiany klimatu muszą być ukierunkowane na ochronę grup ludności najbardziej podatnych na zagrożenia jako całości;

41. uznaje różnorodność i specyficzny charakter zagrożeń i potencjału w poszczególnych regionach oraz zaznacza, że wyzwania, zasoby i skuteczne środki mogą być różne na poszczególnych obszarach; przypomina w związku z tym o swoim przywiązaniu do zasady pomocniczości i podkreśla, że miasta i regiony muszą dysponować koniecznymi kompetencjami i wystarczającą autonomią polityczną, administracyjną i finansową, aby planować i podejmować konkretne działania; podkreśla potrzebę, by miasta dostosowywały własne planowanie przestrzeni miejskiej przez inwestowanie w zieloną infrastrukturę, mobilność, transport publiczny i inteligentne sieci, aby osiągnąć cele określone w porozumieniu paryskim; przypomina, że władze lokalne i regionalne, jako szczebel sprawowania rządów najbliższy obywatelom, a także najbardziej zbliżony do wyzwań związanych ze zmianą klimatu, mają najbardziej wszechstronny wgląd w wiele problemów, i w związku z tym podkreśla, jak ważne jest, by zapewnić władzom lokalnym i regionalnym zdolność administracyjną oraz narzędzia finansowe w celu opracowania odpowiednio dostosowanych rozwiązań na rzecz łagodzenia zmiany klimatu;

42. wzywa do bardziej skutecznego wielopoziomowego sprawowania rządów z zachowaniem pełnej przejrzystości, które może lepiej zaangażować władze lokalne, regiony i miasta oraz ich organy przedstawicielskie w unijny proces podejmowania decyzji oraz w proces UNFCCC; wzywa do promowania i gwarantowania koordynacji między wszystkimi organami administracji publicznej oraz wspierania uczestnictwa obywateli, podmiotów społecznych i podmiotów gospodarczych, oraz wzywa Komisję do wspierania koordynacji działań oraz wymiany informacji i najlepszych praktyk pomiędzy państwami członkowskimi, regionami, lokalnymi społecznościami i miastami;; wskazuje na konieczność zachęcania do modeli zarządzania lokalnego angażujących społeczność lokalną;

43. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu o opracowaniu specjalnego sprawozdania dotyczącego miast i klimatu w 2023 r. stanowiącą zobowiązanie, które zwiększy zakres badań naukowych nad znaczeniem miast w walce ze zmianą klimatu; uważa, że miasta powinny zapewnić wkład w globalne sprawozdanie na temat klimatu, który zostanie sporządzone w 2018 r.; uważa ponadto, że miasta i regiony mogą wpływać na kształtowanie polityki w związku z zawarciem porozumienia paryskiego przez wdrażanie podejścia strategicznego na rzecz zwalczania globalnego ocieplenia oraz wspierania łagodzenia skutków zmiany klimatu i środków dostosowawczych na obszarach miejskich, gdzie mieszka ponad połowa populacji świata; apeluje do Komisji, aby wspierała wielopoziomą wizję działań w dziedzinie klimatu w tym procesie w dążeniu do promowania integracyjnego systemu rozwiązań dotyczących zmian klimatu, uwzględniającego działania podejmowane przez organy lokalne i organy poniżej szczebla krajowego;

44. apeluje do organów krajowych o przeprowadzenie decentralizacji i lepsze wdrożenie zasady pomocniczości, by dodatkowo wesprzeć organy szczebla lokalnego i regionalnego w walce ze zmianą klimatu;
45. zauważa, że wiele podmiotów przemysłowych inwestuje w ekologiczną transformację i zobowiązało się do realizowania polityki dekarbonizacji; uznaje, że współpraca między przedsiębiorstwami i miastami prowadzi do tworzenia innowacyjnych i inteligentnych rozwiązań w zakresie działań w dziedzinie klimatu i pomaga UE osiągać jej cele; przypomina, że przemysł odgrywa kluczową rolę w finansowaniu i likwidowaniu luki inwestycyjnej na obszarach miejskich; apeluje o promowanie partnerstw między miastami a przedsiębiorstwami;
46. podkreśla, że inteligentne planowanie i inwestycje w niskoemisyjną, odporną na zmianę klimatu infrastrukturę miejską mogą ulepszyć środowisko naturalne i poprawić jakość życia obywateli, stworzyć miejsca pracy oraz pobudzać lokalną i regionalną gospodarkę;
47. apeluje do miast i regionów, aby wykorzystywały unijne inicjatywy, takie jak innowacyjne działania miejskie, w celu wdrażania projektów pilotażowych w dziedzinie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich;
48. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę „Women4Climate” oraz zaangażowanie w nią sektora prywatnego, co powinno przyczynić się do zapewnienia większego zaangażowania kobiet będących liderkami w walce ze zmianą klimatu, aby wzmacniać ich umiejętności przywódcze oraz zachęcać następane pokolenie liderek do udziału w przeciwdziałaniu zmianie klimatu;
49. dostrzega szczególną odpowiedzialność miast za walkę ze zmianą klimatu, jako że wytwarzają one 70 % emisji CO₂ w ujęciu globalnym, oraz ponownie potwierdza zobowiązanie Parlamentu do pomyślnego wdrożenia Globalnego Porozumienia Burmistrzów na rzecz Klimatu i Energii, włącznie z realizowaną w jego ramach inicjatywą w zakresie dostosowania się do zmian klimatu (inicjatywa „Mayors Adapt”), oraz protokołu ustaleń „Under 2 Degrees Memorandum of Understanding” i inicjatywę RegionsAdapt; uważa, że zobowiązania podjęte w deklaracji przyjętej w paryskim ratuszu w 2015 r. można będzie wypełnić jedynie przy zaangażowaniu Globalnego Porozumienia Burmistrzów na rzecz Klimatu i Energii, oraz zachęca wszystkie miasta w UE i poza nią do przyłączenia się do porozumienia burmistrzów oraz – bez uszczerbku dla ich uczestnictwa w innych sieciach sektorowych lub instytucjonalnych mających takie same cele – do zaangażowania się w ambitne działania na rzecz klimatu oraz do organizowania wymiany doświadczeń i dobrych praktyk; odnotowuje, że część przekazanych przez miasta planów działania zawiera zobowiązania do 2020 r., w związku z tym nalega, by miasta te podjęły dodatkowe prace do 2030 r.; uważa, że UE powinna nadal zapewniać miastom autonomię w planowaniu strategii dotyczących łagodzenia zmiany klimatu, ponieważ często prowadzą one do określenia bardziej ambitnych celów;
50. podkreśla konieczność czytelnego odniesienia się do roli władz lokalnych i regionalnych w porozumieniu paryskim w celu zapewnienia długoterminowej odpowiedzi na zmianę klimatu; podkreśla, że UE musi wspólnie z miastami i regionami podjąć działania w terenie, by sprawić, że unijne regiony i miasta będą lepiej połączone i bardziej zrównoważone, że powstaną sprawne energetycznie gminy i że rozwinięte zostaną bardziej inteligentne miejskie sieci transportowe;
51. uważa, że należy wspierać transfer wiedzy i doświadczeń na szczeblu lokalnym i regionalnym ze względu na liczne doświadczenia poszczególnych regionów i miast oraz konkretnych regionalnych agencji ochrony środowiska i regionalnych agencji energetycznych;
52. uważa, że należy wykorzystać organizacje europejskie, międzynarodowe i globalne oraz stowarzyszenia lub sieci miast, gmin i regionów jako narzędzie sprzyjające poprawie współpracy na rzecz rozwiązywania problemów związanych ze zmianą klimatu na szczeblu lokalnym i regionalnym;
53. odnotowuje, że w trakcie COP22 w Marrakeszu organy lokalne i regionalne opracowały plan działania, w którym podkreśliły potrzebę bardziej bezpośredniego zaangażowania organów lokalnych i który należy formalnie uznać za część oficjalnych rozmów na temat zmiany klimatu, a nie uznawać działania o tym samym statusie, co działania innych podmiotów niepaństwowych, takich jak organizacje pozarządowe i sektor prywatny;
- o
o o
54. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Europejskiemu Komitetowi Regionów, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu, państwom członkowskim oraz parlamentom narodowym i regionalnym państw członkowskich.
-